

Cultuur creëert en verbindt!

Cultuurnota Hillegom 2017 - 2020

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	2
1.1. Aanleiding nieuwe cultuurnota	2
1.2. Maatschappelijk belang van cultuur	2
1.3. Doelstelling	3
2. Begripsbepalingen	4
3. Beleidskaders	5
3.1. Wet- en regelgeving	5
3.2. Gemeentelijke kaders	7
4. Voorbereiding op de nieuwe cultuurnota	9
5. Ringenmodel	10
5.1. Kernachtig cultuurbeleid op grond van Ringenmodel	10
5.2. Huidige situatie kunst en cultuur in Hillegom	11
5.3. Ringenmodel toegepast op de gemeente Hillegom	13
5.4. SWOT-analyse	16
5.4.1. Sterke punten	16
5.4.2. Zwakke punten	16
5.4.3. Kansen	17
5.4.4. Bedreigingen	17
5.5. Conclusie	17
6. Beleidsdoelen en de thema's	18
6.1. bevorderen van toename van cultuurparticipatie (actief en passief)	18
6.2. vergroten van kennis en waardering voor kunst en cultuur(erfgoed) door cultuureducatie	19
6.3. bevorderen van efficiency en professionaliteit van de kunst- en cultuursector	21
6.4. vergroten van zichtbaarheid van culturele uitingen	22
6.5. Conclusie	23
7. Beschikbare budgetten	24
8. Uitvoeringsplan	25
Literatuurlijst	26
Bijlagen	26

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1. Aanleiding nieuwe cultuurnota

In het Coalitieakkoord 2014 - 2018 is de volgende tekst opgenomen over kunst en cultuur: "Cultuur verbindt en maakt ons dorp aantrekkelijk voor bewoners en toeristen en heeft een toegevoegde economische waarde. Kunsteducatie en het deelnemen aan sociaal-culturele activiteiten wordt gestimuleerd. Daarnaast maakt kunst onderdeel uit van herinrichting- en bouwplannen. Cultuurhistorische waarden in Hillegom zoals oude bollenschuren, monumenten etc. worden beschermd. Ook hier willen wij de drempel voor het aanvragen en organiseren van activiteiten zo laag mogelijk maken."

Het cultuurbeleid van de gemeente Hillegom is niet meer actueel. Wij menen dat kunst en cultuur een onmisbare rol vervult bij het creëren van een aangenaam leefklimaat in onze samenleving. Om deze reden is het belangrijk om weer richting en invulling te geven aan het kunst- en cultuurbeleid in onze gemeente. Samenwerking en verbinding zijn de accenten die wij voor de jaren 2017 - 2020 willen leggen en lopen als een rode draad door deze nota.

1.2. Maatschappelijk belang van cultuur

Cultuur is een breed begrip. Kunst is onderdeel van cultuur en om die reden een onderdeel van het cultuurbeleid van Hillegom 2017 - 2020. Het begrip 'cultuur' (cultuureducatie, cultuursector, cultuurparticipatie, etc.) in de nota beslaat zowel kunst als cultuur. Cultuur verwijst naar alle uitingen, producten en activiteiten op het brede gebied van de kunsten (zoals architectuur, beeldende kunst en vormgeving, film, letteren, podiumkunsten en cross-overs tussen deze disciplines) en het erfgoed (zoals archieven, archeologie, historische collecties, monumenten en immaterieel erfgoed). Daarnaast verwijst het naar de mensen en instituties die zich daarmee bezighouden.

Cultuur geeft uitdrukking aan de identiteit van een gemeente en haar inwoners en kan bijdragen aan de sociale cohesie. Cultuur is een sterk middel om maatschappelijke deelname en gemeenschapszin te bevorderen en mensen met elkaar in verbinding te brengen. Denk bijvoorbeeld aan toneelverenigingen, koren, blaasorkesten en een bibliotheek die fungeren als ontmoetingsplekken.

Cultuur versterkt de economische ontwikkeling van een gemeente als aantrekkelijke vestigingsplaats en toeristische bestemming. Cultuur draagt namelijk bij aan de beleving van de leefomgeving en geeft kleur aan een gemeente of wijk. Het zorgt voor een uitstraling waar een gemeenschap trots op is, zodat een plaats zich kan onderscheiden van de andere. Bovendien brengt het levendigheid en bestedingen met zich mee, bijvoorbeeld: mensen gaan voorafgaand aan een voorstelling uit eten of praten na in een café.

Een aantrekkelijk cultuurklimaat biedt inwoners mogelijkheden voor persoonlijke groei. Zij geeft mogelijkheden tot talentontwikkeling, impulsen voor creatieve innovatie en vernieuwing.

Cultuureducatie draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren: het is een middel tot expressie, persoonlijke ontplooiing en maatschappelijke betrokkenheid. Cultuureducatie heeft ook een positieve invloed op leren. Kinderen die bijvoorbeeld een muziekinstrument bespelen, hebben minder moeite met lezen en kunnen beter luisteren.

Cultuur kan bijdragen aan het oplossen van complexe maatschappelijke vraagstukken, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, krimp of vergrijzing. Uit onderzoek komt naar voren dat mensen die actief of passief deelnemen aan culturele activiteiten zich gelukkiger voelen en gezonder zijn, zowel mentaal als fysiek en dat kunst en cultuur een positieve invloed hebben op de gezondheid en genezing van patiënten. Cultuur en cultuureducatie kunnen ingezet worden ten behoeve van

participatie. Denk bijvoorbeeld aan zinvolle dagbesteding, scholing en vrijwilligerswerk.

Cultuur brengt mensen in verbinding met het verleden en draagt zo bij aan het behoud en de ontwikkeling van ons cultureel historisch erfgoed.

Tenslotte biedt cultuur plezier, omdat zij een ontsnapping vormt uit de werkelijkheid, aanzet tot nadenken, verwondering en genieten.

Kortom: cultuur speelt een onmisbare rol bij het creëren van een aangenaam leefklimaat in de samenleving en bepaalt in grote mate de identiteit van een plaats en hoe deze wordt beleefd.

1.3. Doelstelling

We willen met dit nieuwe cultuurbeleid bereiken dat zoveel mogelijk inwoners kunnen deelnemen aan cultuur en hiervan kunnen genieten door een toename van actieve en passieve cultuurparticipatie. Daarnaast willen we de kennis en waardering voor kunst en erfgoed onder de Hillegommers vergroten. De accenten komen te liggen op samenwerking en verbinding van de culturele instellingen onderling en met andere organisaties in het maatschappelijke veld.

We willen een integraal cultuurbeleid voeren door af te stemmen met andere beleidsterreinen (Economie & Toerisme, Zorg & Welzijn, Monumentenzorg & Erfgoed en Ruimtelijke Ordening). We willen een 'cultuurgemeente' zijn door ruimte te bieden aan diverse vormen en stijlen van kunst- en cultuuruitingen. Dat leidt tot een rijk geschakeerd palet van verschillende kunst- en cultuuruitingen en de verschillende vormen waarin dat kan plaatsvinden. Hierdoor kan Hillegom zich profileren als een aantrekkelijke en leefbare gemeente voor de Hillegomse burgers en voor bezoekers van buitenaf.

Verder willen we een verbindende factor zijn, die een cultureel aanbod voor de inwoners van Hillegom faciliteert en stimuleert, passend bij de ambitie, identiteit en omvang van onze gemeente. Onze eigen beleidsruimte daarbij is groot, maar onze middelen zijn beperkt. Dit betekent dat de rol van de gemeente vooral regisserend, faciliterend en verbindend is, in die zin dat wij initiatieven voor culturele activiteiten en evenementen willen aanjagen. De invulling en uitvoering van deze initiatieven liggen bij de uitvoerder (verenigingen/instellingen/vrijwilligers).

Uitgangspunt van het cultuurbeleid is dat de bestaande culturele infrastructuur voldoet en dat de uitgaven voor cultuur niet stijgen ten opzichte van de uitgaven in 2016.

Om onze doelstelling te bereiken zijn de volgende beleidsdoelen geformuleerd:

- bevorderen van toename van cultuurparticipatie (actief en passief)
- vergroten van kennis en waardering voor kunst en cultuur(erfgoed) door cultuureducatie
- bevorderen van efficiency en professionaliteit van de kunst- en cultuursector
- vergroten van zichtbaarheid van culturele uitingen

De uitwerking van het nieuwe cultuurbeleid staat in hoofdstuk zes 'Beleidsdoelen en de thema's'. Verder geeft deze nota in hoofdstuk drie aan waar, vanuit integraal perspectief, raakvlakken zijn met andere beleidsterreinen.

Hoofdstuk 2: Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt de betekenis van de begrippen 'Cultuur', 'Kunst' en de 'Cultuursector' toegelicht.¹

Cultuur

Cultuur verwijst naar de uitingen, producten en activiteiten op het brede gebied van de kunsten (waaronder architectuur, beeldende kunst en vormgeving, film, letteren, podiumkunsten en cross-overs tussen deze disciplines) en het erfgoed (zoals archieven, archeologie, historische collecties, monumenten en immaterieel erfgoed), en de mensen en instituties die zich daarmee bezighouden. Cultuur komt voort uit menselijk handelen en wordt tegenover de natuur geplaatst. Cultuur wordt geproduceerd door ons allemaal. Het gaat de hele bevolking aan zonder onderscheid te maken in sociale lagen of leeftijd. Cultuur is dus van en voor iedereen.

Kunst

Kunst is een onderdeel van cultuur. Het begrip 'cultuur' in deze nota (cultuureducatie, cultuursector, cultuurparticipatie, etc.) beslaat zowel kunst als cultuur. Kunst refereert naar objecten of handelingen die door mensen zijn bedacht en vooral vanwege de artistieke kwaliteiten van het werk worden gewaardeerd. Dit kan beeldende kunst zijn (schilderijen, tekeningen, beeldhouwwerken, fotografie), maar ook muziek, film, literatuur, theater, dans en bouwkunst.² Kunst doet een beroep op de menselijke esthetiek door onze gevoelens en fantasie op confronterende wijze te ontroeren, verwonderen en choqueren. Kunst is dynamisch, de grenzen tussen verschillende kunstdisciplines veranderen met de tijd.

Cultuursector

Het geheel van makers en bemiddelaars die culturele uitingen voortbrengen, presenteren, openbaar maken, verspreiden, faciliteren en dergelijke, inclusief de accommodaties en media die het publiek in staat stellen kennis te nemen van die uitingen.³ De culturele infrastructuur van Hillegom is heel breed en divers en omvat zowel individuele beeldend kunstenaars als de bibliotheek, zowel de muziekschool als de stichting de Culturele Raad (zie bijlage tabel).

¹ De definities zijn gebaseerd op de agenda cultuur van de Culturele Raad.

² Zie voor de betekenis van het begrip 'Kunst' de websites van Van Dale, Wikipedia en CultuurNet.

³ Publicatie van Erasmus universiteit Rotterdam, boek Wijn.

Hoofdstuk 3: Beleidskaders

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op bestaand beleid van het rijk, de provincie, de regio en de gemeente op het gebied van cultuur.

3.1. Wet- en regelgeving

Voor gemeenten is op het gebied van cultuurbeleid weinig wet- en regelgeving dwingend van karakter. Voor het gemeentelijk cultuurbeleid is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een wettelijk kader voor de subsidieverstrekking. Accommodatie- en subsidiebeleid zijn de belangrijkste gemeentelijke beleidsinstrumenten op dit gebied.

De gemeente Hillegom is in beginsel niet verplicht om bij het cultuurbeleid van het Rijk en de Provincie aan te sluiten.

Het Rijk is verantwoordelijk voor de meeste wet- en regelgeving op het gebied van kunst en cultuur.:

- De Wet op het specifiek cultuurbeleid (1993), waarin onder meer het verstrekken van specifieke uitkeringen door het Rijk voor cultuuruitingen is geregeld. Deze wet kent ook enkele bepalingen voor het Bibliotheekwerk.
- De Monumentenwet (1988) is gericht op de bescherming van het onroerend ondergronds en bovengronds Nederlands cultuurbezit.
- De Wet tot behoud van cultuurbezit (1985) is ter bescherming van het roerende Nederlandse cultuurbezit.
- De Archiefwet (1995) is bedoeld om overheden goed te laten zorgen voor hun archiefbescheiden.
- De Bibliotheekwet regelt dat alle burgers toegang moeten hebben tot een Bibliotheek.⁴
- De nieuwe Erfgoedwet⁵ regelt hoe er met Nederlands erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden heeft en hoe er toezicht wordt gehouden.

Cultuurbeleid Rijk

Rijksbeleid 2013 - 2016

In de beleidsnota 'Meer dan kwaliteit: een nieuwe visie op cultuurbeleid 2013 - 2016' is het huidige cultuurbeleid van het Rijk vastgelegd⁶. De belangrijkste speerpunten zijn: cultuureducatie, vernieuwing & talent, ondernemerschap, internationalisering. In deze periode werd er sterk bezuinigd op kunst en cultuur, tot € 200 miljoen aan directe bezuinigingen (ongeveer 25%) en € 100 miljoen aan indirecte kortingen. Lokale overheden, culturele instellingen en kunstenaars krijgen sinds 2013 niet langer of veel minder inhoudelijke ondersteuning vanuit het Rijk.

Rijksbeleid 2017 - 2020

In de nieuwe beleidsnota 'Ruimte voor cultuur' zijn de uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2017-2020 geschetst. Dit zijn: cultuureducatie, talentontwikkeling, maatschappelijke waarde van cultuur, digitalisering en internationaal cultuurbeleid. Voor deze nieuwe periode wordt uit de cultuurbegroting extra € 18,6 miljoen vrijgemaakt⁷. De extra gelden hebben op dit moment geen directe gevolgen voor de gemeente Hillegom. Deze worden geïnvesteerd in de verschillende cultuurfondsen en in de nationale culturele basisinfrastructuur (bijvoorbeeld: € 5,5 miljoen wordt toegevoegd aan het budget voor de rijksmusea).

Fonds voor Cultuurparticipatie

Voor de uitvoering van een deel van het cultuurbeleid is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) opgericht. FCP ondersteunt

⁴ Per 1 januari 2015 is de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) van kracht.

⁵ De nieuwe Erfgoedwet is per 1 juli 2016 van kracht.

⁶ www.rijksoverheid.nl.

⁷ Kamerbrief van minister Bussemaker, "Ruimte voor cultuur".

vernieuwende initiatieven die actieve deelname aan cultuur teweegbrengen en richt zich daarbij op alle inwoners van Nederland. FCP vormt een brug tussen cultuur en samenleving.⁸

Regio Holland Rijnland

De regio Holland Rijnland biedt een ambtelijke en bestuurlijke platformfunctie op het gebied van cultuur. Sinds 2013 loopt er vanuit de regio een meerjarenprogramma in het kader van de rijkssubsidiereregeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2013-2016, '*Leren van gisteren en vandaag voor de cultuureducatie van morgen*'. Deze regeling bevordert de kwaliteit en samenhang in cultuureducatie in het primair onderwijs en loopt tot 2017. De regeling Cultuureducatie met Kwaliteit wordt voortgezet voor de periode 2017-2020.

Sinds 2009 zijn er twee cultuurnetwerkers actief voor het ondersteunen van activiteiten in het kader van de subsidieregelingen en het bevorderen van een efficiënte netwerkstructuur voor cultuurparticipatie en -educatie in Holland Rijnland. Zij leggen contacten tussen vraag en aanbod op het gebied van cultuur, adviseren organisaties, ondersteunen gemeenten en proberen hiermee de actieve deelname aan cultuur in algemene zin te stimuleren. De subsidieregeling voor de cultuurnetwerkers loopt tot en met 31 december 2016 en wordt niet voortgezet.⁹

Cultuurbeleid Provincie Zuid-Holland

Cultuurparticipatie en -educatie

In het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 'Zuid-Holland verbindt en geeft ruimte' staat dat de provincie taken op het gebied van cultuurparticipatie en -educatie ná 2012 afbouwt. In het Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 'Zuid- Holland: slimmer, schoner, sterker' wordt de afbouw van cultuurparticipatie voortgezet. Vanaf 2017 is er alleen nog een provinciale bijdrage voor de culturele basisvoorziening (Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016), die gemeenten tweedelijns ondersteuning biedt bij de uitvoering van hun taak op het gebied van cultuurparticipatie.¹⁰ De provincie vindt eerdergenoemde taken een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente. Daarnaast subsidieert de provincie de cultuurnetwerkers via een subsidieregeling tot 1 januari 2017. Verder neemt de provincie Zuid-Holland géén deel aan de landelijke matchingsregeling voor 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. Sinds 2012 richt de provincie zich voornamelijk op het behoud van Erfgoed.

Cultureel Erfgoed

De provincie stelt € 8 miljoen beschikbaar voor de erfgoedlijnen. Daarnaast is er € 6 miljoen beschikbaar voor cultureel erfgoed, met aandacht voor restauratie-opgaven en herbestemming, archeologie en de molens in Zuid-Holland.¹¹

Bibliotheekwerk

Voor het lokale bibliotheekwerk is de gemeente verantwoordelijk. De provincie is verantwoordelijk voor de ondersteuning daarvan. Het Rijk is verantwoordelijk voor het stelsel als geheel en de digitale bibliotheek. De drie overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele bibliotheeknetwerk. Per 1 januari 2015 is de nieuwe Wet stelsel openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) van kracht.

Bollenstreek

In 2012 hebben de Bollen- en Duingemeenten een ambitieverklaring ondertekend om de regionale samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme verder te intensiveren. Inmiddels is gestart met de uitvoering van deze ambitieverklaring.

Culturele activiteiten en voorzieningen met een bovenlokale uitstraling worden sindsdien in regionaal verband gepromoot. Zeker wanneer er een verbinding is met toerisme en recreatie. Voorbeelden hiervan zijn het sloepennetwerk en diverse wandel- en fietsroutes.

⁸ www.cultuurparticipatie.nl.

⁹ Brief van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid Holland aan het DB Holland Rijnland van 1 juli 2016.

¹⁰ Vanuit de basisvoorziening subsidieert de provincie Zuid-Holland de volgende instellingen: het Kunstgebouw, de PopUnie, het Jeugdtheaterhuis Zuidholland en de Stichting Educatieve Orkest Projecten. Deze instellingen zijn betrokken bij het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

¹¹ www.zuid-holland.nl. Hoofdlijnenakkoord 2015-2019 'Zuid- Holland: slimmer, schoner, sterker'.

3.2. Gemeentelijke kaders

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de gemeentelijke kaders.

Coalitieakkoord/collegeprogramma 2014 - 2018

In het bestuursakkoord is het volgende opgenomen over kunst en cultuur:

“Cultuur verbindt en maakt ons dorp aantrekkelijk voor bewoners en toeristen en heeft een toegevoegde economische waarde. Kunsteducatie en het deelnemen aan sociaal-culturele activiteiten wordt gestimuleerd. Daarnaast maakt kunst onderdeel uit van herinrichting- en bouwplannen. Cultuurhistorische waarden in Hillegom zoals oude bollenschuren, monumenten etc. worden beschermd. Ook hier willen wij de drempel voor het aanvragen en organiseren van activiteiten zo laag mogelijk maken.”

Collegewerkprogramma Samen sterker 2014 -2018

In het Collegewerkprogramma Maatschappij zijn voor kunst en cultuur de volgende acties opgenomen:

- We behouden onze voorzieningen, organiseren deze efficiënter en maken daarbij gebruik van de eigen kracht van de betrokken organisaties;
- We onderzoeken de effecten van ons subsidiebeleid en toetsen de prestatieafspraken kritisch;
- We evalueren het cultuurbeleid 2009 – 2012 (in relatie tot het subsidiebeleid).

Subsidiebeleid

De gemeente Hillegom verleent subsidies (incidenteel, waardering en structureel) aan diverse culturele instellingen. De subsidie wordt ingezet om organisaties en instellingen in staat te stellen activiteiten te ondernemen, die bijdragen aan de verwezenlijking van hun doelstellingen. Uit de evaluatie van Hillegoms huidige subsidiebeleid blijkt dat Hillegom een ruimhartig subsidiebeleid voert voor een breed scala aan activiteiten op het gebied van cultuureducatie en culturele participatie.¹²

Structuurvisie Hillegom 2008

In de structuurvisie van de gemeente Hillegom zijn de cultuurhistorische waarden van het landschap van Hillegom vanuit verschillende invalshoeken gewaardeerd. In deze visie is er aandacht voor de waardevolle bollenschuren, die van cultuurhistorisch belang zijn. Een zorgvuldig bestemmingsbeleid draagt zorg voor bescherming en het behoud van waardevolle bollenschuren in de toekomst. Dit betekent dat een schuur bijvoorbeeld een commerciële, recreatieve of zelfs sociaal-maatschappelijke functie kan krijgen.

Verbinding met andere beleidsvelden

- *Cultuur en Economie & Toerisme*

Het cultuur-toeristische beleid van Hillegom is stevig in ontwikkeling. In het koersdocument en actieprogramma ‘Samen aan de Slag 2013 - 2020’ wordt veel aandacht besteed aan de toeristische speerpunten van Hillegom. Uit het actieprogramma kunnen twee programmalijnen effect hebben op het cultuurbeleid, namelijk marketing Hillegom en het versterken van het toeristisch parelsnoer. Stichting Hillegom Marketing richt zich op: het vermarkten van het product Hillegom Marketing en de Bloemencorso, in eerste instantie om de trots en de kennis over (culturele activiteiten) van de eigen inwoners te vergroten, zodat ze als ambassadeur van het dorp kunnen optreden, samenwerking met regionale marketingorganisaties en het verder uitbouwen van lokale marketing, het werken aan een beter Hillegoms imago en het stimuleren en faciliteren van (Agro-)toeristische initiatieven.

Het versterken van het toeristisch parelsnoer richt zich op de toeristische beleidsuitvoering, het verbeteren van de zichtbaarheid en vindbaarheid van toeristische attracties, het verbinden van

¹² Rapport Evaluatie subsidiebeleid Hillegom “Naar nieuwe kaders voor subsidiebeleid”, 2015.

toeristische functies aan het centrum en actieve acquisitie van nieuwe toeristische trekkers. Hierin wordt ook samengewerkt met Koopcentrum Hillegom.

- *Cultuur en Ruimtelijke Ordening*

In september 2015 heeft de gemeente Hillegom de visie 'Centrumplan Hillegom' aangenomen. Deze visie bestaat uit: detailhandelsvisie, visie op de bebouwing, visie op de openbare ruimte en parkeerbeleidsnota. Deze visie beschrijft de ambitie en aanpak om de openbare ruimte van het centrum het historisch karakter terug te geven. Het doel is om de verblijfswaarde structureel te verbeteren door meer zorg te dragen voor en het zichtbaar maken van historische structuren en elementen.¹³

- *Cultuur en Jeugd*

Op 1 september 2015 is het Jeugdsportfonds (JSF) en Jeugdcultuurfonds (JCF) in Hillegom van start gegaan. Dit fonds geeft een bijdrage in de kosten voor cultuur voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. De bijdrage is maximaal € 450 per kind en kan worden besteed aan bijvoorbeeld het lidmaatschap van muziek-, toneel- of dansles en de daarbij behorende materialen en kleding. Dit fonds wordt grotendeels gesubsidieerd door de gemeente Hillegom en aangevuld door lokale en nationale sponsors. De uitvoering is in handen van JSF en JCF Zuid-Holland.

- *Cultuur en Zorg & Welzijn*

In de Kadernota Wmo Bollen5 2015-2018 (en de Lokale Paragraaf Wmo 2015-2016) ligt veel nadruk op de inzet van het maatschappelijk middenveld en de versterking van de eigen kracht van de inwoners van Hillegom. Door middel van de (nog vast te stellen) Transformatieagenda Wmo worden vervolgstappen ondernomen voor 'bouwen aan de toekomst'. Van de inwoners wordt actief burgerschap verwacht om hun eigen zelfredzaamheid te vergroten en een bijdrage te leveren voor versteviging van de sociale samenhang in Hillegom. Maatschappelijke participatie aan culturele activiteiten kan een bijdrage leveren aan het vergroten van de leefbaarheid, de zorg voor elkaar en het realiseren van ontmoetingen om sociale isolement tegen te gaan.

- *Cultuur en Monumentenzorg & Erfgoed*

De Monumentencommissie adviseert het college van burgemeester en wethouders op verzoek of uit eigen beweging over de toepassingen van de Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening gemeente Hillegom. Daarnaast heeft Hillegom een fonds waaruit laagrentende leningen kunnen worden verstrekt voor onderhoud aan en/of restauratie van monumenten, dat ingezet kan worden als de middelen van het Cultuurfonds voor monumenten Zuid-Holland niet meer toereikend zijn. De procedures hiervan zijn vastgelegd in de Regeling gemeentelijke stimuleringslening monumenten 2010.

¹³ Wijn stelt dat: 'Aansprekend vormgegeven openbare gebouwen en publieke ruimten zoals, straten, pleinen en parken belangrijk zijn voor de relatie tussen burgers en gemeente. Huidig beleid op het gebied van architectuur, monumentenzorg en vormgeving van de openbare ruimte heeft immers zijn doorwerking tot in de verre toekomst'. Wijn, C. *De Culturele Stad*. VNG, 2003, p. 32.

Hoofdstuk 4: Voorbereiding op de nieuwe cultuurnota

Wij willen dat het cultuurbeleid op een integrale en interactieve wijze tot stand komt. Integraal wil zeggen dat er dwarsverbanden zijn gelegd met andere beleidsterreinen, zoals Economie & Toerisme, Zorg & Welzijn, Monumentenzorg & Erfgoed en Ruimtelijke Ordening. Interactief houdt in dat diverse belanghebbende partijen bij de totstandkoming van de cultuurnota zijn betrokken en hebben kunnen meepraten.

Ter voorbereiding op de nieuwe cultuurnota 2017 - 2020 zijn de landelijke, provinciale en regionale cultuurbeleidsplannen bekeken. Daarnaast is er een analyse gemaakt van de huidige stand van zaken in de Hillegomse cultuursector. Hiervoor zijn vertegenwoordigers van de lokale cultuursector en het burgerpanel geraadpleegd door middel van twee bijeenkomsten en een enquête. De uitkomsten hiervan zijn gebruikt voor de SWOT-analyse (hoofdstuk vijf) en het bepalen van de beleidsthema's (hoofdstuk zes). De uitkomst van de enquête burgerpanel (infographic) is als bijlage bij deze nota gevoegd.

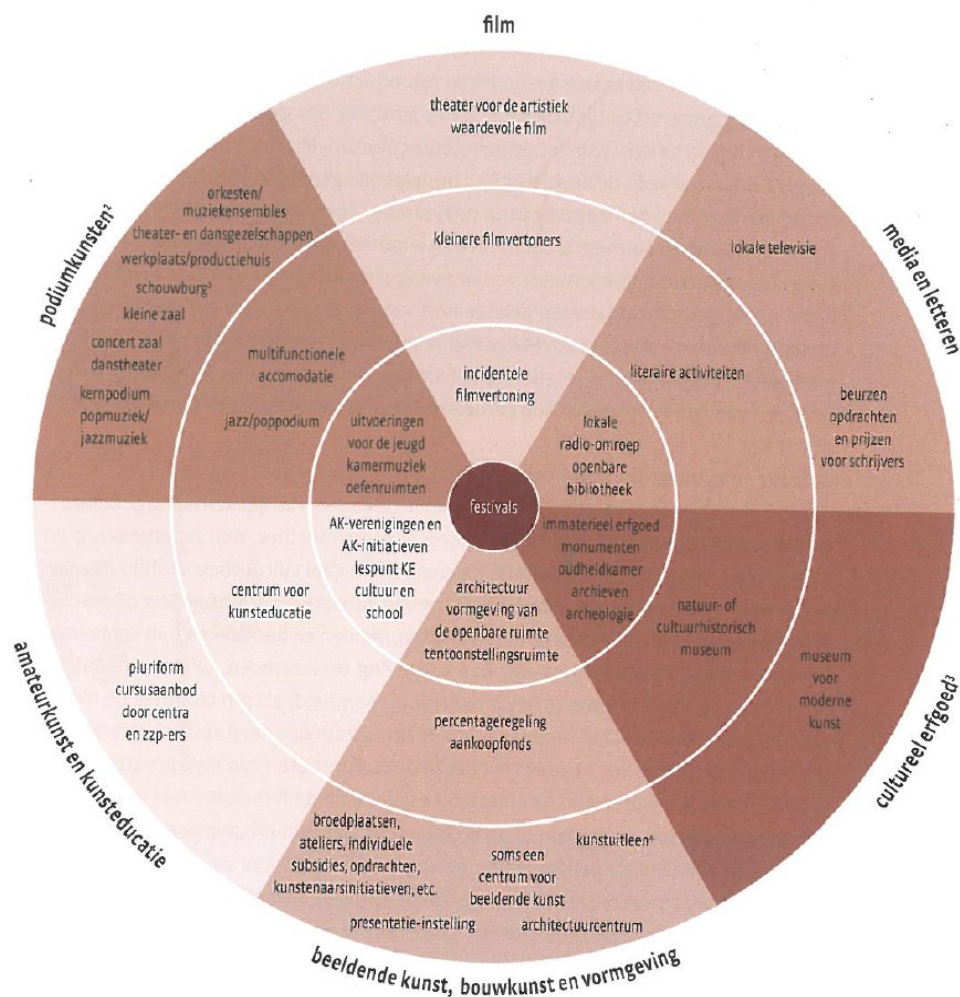
Hoofdstuk 5: Ringenmodel

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het Ringenmodel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de huidige culturele voorzieningen en organisaties met hun activiteiten in de gemeente Hillegom. Vervolgens wordt het Ringenmodel op de gemeente Hillegom toegepast. Ten slotte wordt de huidige situatie geanalyseerd via een zogeheten SWOT-analyse (sterkte-zwakte en kansen-bedreigingen).

5.1. Kernachtig cultuurbeleid op grond van Ringenmodel

De VNG heeft het Ringenmodel ontwikkeld om gemeenten houvast te kunnen geven bij het formuleren van cultuurbeleid.¹⁴ Dit model deelt culturele voorzieningen en het bijbehorend cultuurbeleid op in drie ringen: kernachtig, uitgebreid en alomvattend gemeentelijk cultuurbeleid.¹⁵ Door middel van het Ringenmodel kan een gemeente op basis van het inwoneraantal inschatten over welke culturele infrastructuur zij zou moeten beschikken (zie figuur 1). Hoe groter de gemeente, hoe meer voorzieningen en hoe uitgebreider het beleid en bijbehorend budget.

Figuur 1. Ringenmodel VNG (de culturele infrastructuur van gemeenten in ringen.)

Hillegom valt met bijna 22.000 inwoners in de binnenste ring van het model en kan, uitgaande van bovenstaand model, een kernachtig cultuurbeleid toepassen. Dit betekent dat het cultuurbeleid zich

¹⁴ Wijn, C. *Gemeentelijk cultuurbeleid – een handleiding*. VNG, 2003.

¹⁵ Gemeentelijk cultuur- en mediabeleid: tot 30.000 inwoners een kernachtig beleid, van 30.000 tot 90.000 inwoners een uitgebreid beleid en boven 90.000 inwoners een alomvattend beleid.

richt op een beperkt aantal herkenbare activiteiten en voorzieningen. In tabel 1 staan opgesomd welke voorzieningen per sector, gemiddeld genomen, voor Hillegom passend kunnen zijn.

Een belangrijk uitgangspunt van het Ringenmodel is dat het voor een kleine gemeente niet nodig is om zoveel mogelijk culturele voorzieningen te verschaffen. Het is zinvoller om de aandacht en middelen te concentreren op de kern van het gemeentelijke cultuurbeleid en de typische 'eigenheden' van de gemeenschap verder uit te bouwen. Hiervoor zijn weinig regelingen nodig. Een aantal regelingen voor subsidieverstrekking volstaan.¹⁶ Volgens het Ringenmodel is het belangrijk dat er ruimte wordt geboden aan mensen en hun ideeën voor initiatieven vanuit de samenleving. Dit bevordert het gevoel van verbondenheid, verantwoordelijkheid en betrokkenheid. In paragraaf 5.3 wordt verder ingegaan op de invulling die in Hillegom wordt gegeven aan cultuur en de wijze waarop die zich verhoudt tot het Ringenmodel van de VNG.

Tabel 1 Kernachtig cultuurbeleid volgens het Ringenmodel van Wijn

Sector	Voorziening
Festivals	
Podiumkunsten	Uitvoeringen voor de jeugd Kamermuziek Oefenruimten
Film	Incidentele filmvertoningen
Media en letteren	Openbare Bibliotheek Lokale radio-omroep
Cultureel erfgoed	Monumenten Oudheidkamer (Streekmuseum) Archieven Archeologie Immaterieel erfgoed
Beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving	Architectuur Vormgeving van de openbare ruimte Tentoonstellingsruimte
Amateurkunst en kunsteducatie	Amateurkunstverenigingen Amateurkunstinitiatieven Lespunt kunsteducatie Cultuur en school

5.2. Huidige situatie cultuur in Hillegom

De gemeente Hillegom is een kleine gemeente met bijna 22.000 inwoners. De grote steden nabij Hillegom, zoals Leiden, Haarlem en Amsterdam bieden een groot aanbod aan en variëteit van hoogwaardige culturele voorzieningen (onder meer theaters, musea, galleries, bioscopen en opleidingen).

De culturele instellingen en organisaties spelen een belangrijke rol in het sociaal culturele leven van de inwoners en bieden een ruim aanbod aan culturele activiteiten. De huidige situatie op het gebied van cultuur is als volgt:

Accommodaties

In Hillegom zijn verschillende accommodaties waar verenigingen voor hun activiteiten terecht kunnen. OJC Solution, het Fioretti College en Theater Het Raam beschikken over een groot podium voor bijvoorbeeld optredens, voorstellingen en concerten. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt

¹⁶ Volgens Wijn kan worden volstaan met subsidieverstrekking aan het archief, de bibliotheek, de lokale radio en de kunsteducatie, een subsidieregeling amateurkunst, wellicht een instellingbeschikking voor een culturele raad en eventueel een percentageregeling beeldende kunst.

van ruimte(s) in het verenigingsgebouw 'de Bestemming', kerken, basisscholen, enkele sporthallen, de bibliotheek, Dienstencentrum Elsbroek, Galerie Het Raam en het Ford museum.

Bibliotheek Zuid-Kennemerland, vestiging Hillegom

De bibliotheek vormt een modern kenniscentrum met toegang tot informatie, verhalen en cultuur. De vijf kernfuncties van de bibliotheek zijn: kennis & informatie, ontwikkeling & educatie, lezen & literatuur, ontmoeting & debat, kunst & cultuur. De bibliotheek heeft tot doel de ontwikkeling en ontplooiing van burgers te stimuleren en als ontmoetingsplaats een belangrijke rol te spelen bij de sociale binding.

De bibliotheek verschaft op het gebied van media-educatie onderwijs aan alle basisscholen in Hillegom. De brugklassen van het Fioretti College Hillegom komen jaarlijks op bezoek. Er is een Taalpunt voor laaggeletterden.¹⁷ Verder werkt de bibliotheek samen met Welzijn Hillegom, de muziekschool, Harddraverij Vereniging Hillegom, Vrienden van Oud Hillegom en het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Cultuureducatie

Voor cultuureducatie kan op grond van de rijksdeelregeling 'Cultuureducatie met kwaliteit' subsidie worden aangevraagd bij het FCP. De gemeente Hillegom is bij deze regeling aangesloten. De Cultuureducatiegroep is namens de basisscholen penvoerder en dient jaarlijks een subsidieaanvraag in bij het FCP. De scholen zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn cultuureducatie. In samenwerking met diverse culturele instellingen hebben zij bijvoorbeeld een cultuurlijn museum of een cultuurlijn kunst ontwikkeld. Daarnaast is er voor de basisscholen in Hillegom een cultuurlijn Lokaal Erfgoed Hillegom uitgezet die leerlingen bewust maakt van hun geschiedenis in de naaste omgeving: "van bollenvelden tot oorlogsverleden, van stadswandeling tot automuseum".

Cultureel erfgoed

Hillegom kent een rijke geschiedenis. In de jaren 1900 - 1940 ontwikkelde Hillegom zich tot een écht bollendorp. In die tijd werden veel bloembollenschuren, exportbedrijven, kwekerswoningen en villa's gebouwd. Veel van deze panden zijn nu aangewezen als rijks- of gemeentelijke monumenten en beschermde dorpsgezichten. De Stichting Vrienden van Oud Hillegom zet zich in voor het behoud, herstel en de verbetering van ons cultuurhistorisch erfgoed.

Stichting Culturele Raad Hillegom

De stichting vormt het bestuur van de Volksuniversiteit, Galerie & Theater Het Raam. De stichting is een vrijwilligersorganisatie, die werkzaamheden verricht op het gebied van cursussen, cabaret- en muziekvoorstellingen en exposities.

Beeldende kunst

Hillegom heeft verschillende beeldende kunstenaars, zowel professioneel als amateur, bijvoorbeeld de BIBKunstschoor, De School en de Kunstuitleen Bollenstreek. Op het gebied van kunst en cultuur worden diverse tentoonstellingen, exposities en cursussen/workshops georganiseerd voor jong en oud.

Kunst in de openbare buitenruimte

De gemeente Hillegom heeft vijftien kunstwerken in de openbare buitenruimte. Er is een Kunstcommissie die het college van burgermeester en wethouders adviseert over de kunstopdrachten.

¹⁷ Op het Taalpunt kunnen inwoners met een taalvraag terecht tijdens het spreekuur. Het Taalpunt is gestart voor de zomer van 2016.

Muziekonderwijs

Hillegom heeft zijn eigen muziekschool. Voor de jaren 2014 - 2016 heeft de gemeente subsidie beschikbaar gesteld aan de Hillegomse Muziekschool voor de uitvoering van het Brede Schoolproject muziek. Dit project zorgt er enerzijds voor dat leerkrachten opgeleid en gecoacht worden om beter muzikles te geven. Anderzijds laat dit project kinderen kennismaken met muziek en het bespelen van een instrument.

Jeugd

Jongeren centrum Solution biedt een grote diversiteit aan activiteiten voor jongeren. Er is veel aandacht voor live-muziek, danceparty's en films.

Dans

Hillegom kent twee dansscholen: balletschool Martha de Rijk en DansDesign. Beide scholen bieden een breed scala aan danslessen op ieder niveau en alle danssoorten.

Film

Er is in Hillegom een beperkte bioscoopvoorziening voor de jeugd aanwezig in Solution.

Zang

Er zijn in Hillegom verschillende koren, zoals seniorenkoor Eigen Wijs, mannenkoor Cantiflora, Popkoor Hillegom, Hatikwa en Himonos. Hun repertoires bestrijken diverse stijlen zoals klassiek, opera, pop en soul. Daarnaast zijn er twee muziekverenigingen: Crescendo en de Hillegomse Harmonie Kapel de Bestemming. Verder zorgt de Stichting Hillegomse Jazz een aantal keren per jaar voor een uitgebreid Jazz programma.

Toneel

In Hillegom is de toneelvereniging Kunst Na Arbeid (KNA) actief.

Museum

Het Den Hartogh Ford museum is in Hillegom gevestigd. Dit museum bezit de grootste collectie Ford automobielen ter wereld en organiseert diverse evenementen en exposities.¹⁸

VVV

Het Hillegoms Informatie Punt (HIP) in Villa Flora verzorgt (toeristische) informatie over Hillegom en de Bollenstreek. Het voornemen bestaat om namens Hillegom aan te sluiten bij de VVV Bollenstreek. In 2017 zal dit verder zijn beslag krijgen. Of er ook een fysieke VVV-locatie zal komen die het HIP zal vervangen, wordt nog onderzocht. Informatie over evenementen is te vinden op www.hillegommarketing.nl.

5.3. Ringenmodel toegepast op de gemeente Hillegom

In onderstaand overzicht is per sector aangegeven welke voorzieningen Hillegom heeft ten aanzien van het kernachtig cultuurbeleid volgens het Ringenmodel van Wijn (VNG).

¹⁸ Het museum houdt per 1 december 2016 op te bestaan in de huidige vorm.

Sector	Voorziening
Festivals	Stichting Oranjecomité Hillegom verzorgt jaarlijks openbare activiteiten/festiviteiten voor verschillende leeftijdsgroepen rondom Koningsdag, Dodenherdenking en Bevrijdingsdag.
	Jaarlijks vindt de bloemencorso plaats die loopt van Noordwijk naar Haarlem.
	Al meer dan een decennium wordt in de Hillegomse Hoftuin (voor het Raadhuis) het Hillegoms Muziekfeest georganiseerd.
	Al meer dan honderd jaar organiseert de Harddraverijvereniging Hillegom in september de Najaarsfeesten.
	Sinds drie jaar wordt het CultuurWeekend georganiseerd, waarbij laagdrempelig kennis kan worden gemaakt met kunst en cultuur door middel van tentoonstellingen, schilderijen, beelden en foto's.
Podiumkunsten	Voor het beoefenen van muziek, dans en theater kunnen Hillegommers bij verschillende verenigingen terecht. Er zijn diverse koren en muziekverenigingen maar ook dansscholen en een toneelvereniging.
	De diverse verenigingen geven eigen optredens op verschillende locaties in Hillegom, zoals in kerken, scholen of het verenigingsgebouw 'De Bestemming'.
	Theater Het Raam biedt theater- en cabaretvoorstellingen, zowel voor de jeugd als voor volwassenen.
	Jongeren centrum Solution biedt een groot scala aan activiteiten, zoals live-muziek, films en theatervoorstellingen.
	Stichting Hillegomse Jazz organiseert jaarlijkse diverse jazzvoorstellingen van een hoog niveau in Theater Het Raam.
	Balletschool Martha de Rijk organiseert jaarlijks een bewegingsactiviteit met een maatschappelijk thema. Daarnaast heeft Hillegom een particuliere dansschool DansDesign.
Film	Hillegom heeft géén bioscoopvoorziening, maar Jongeren centrum Solution vertoont regelmatig films voor de jeugd.
Media en letteren	Bibliotheek Zuid-Kennemerland biedt een ruim assortiment aan fictie en non-fictie en vormt een centrum voor kennis & informatie, ontwikkeling & educatie, lezen & literatuur, ontmoeting & debat, kunst & cultuur. De Bibliotheek verzorgt diverse samenwerkingsactiviteiten, zoals Taalcafé, Taalpunt, Digisterker, Visio, Peutermarkt, Mamacafé. Daarnaast worden diverse trainingen rondom nieuwe media georganiseerd.
	De Volksuniversiteit van Stichting de Kulturele Raad biedt verschillende cursussen, workshops en lezingen aan.
	Hillegom heeft via de Bollenstreek Omroep (BO) een regionale omroep. De BO verricht zijn werkzaamheden ook voor andere gemeenten in de regio, zoals Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen.
	Sinds vijf jaar wordt de Hillegomse Gedichtenwedstrijd georganiseerd.
Cultureel erfgoed	Stichting Vrienden van Oud Hillegom zet zich in voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed van Hillegom. Hieronder vallen de monumenten en beschermde dorpsgezichten. Zij organiseert diverse activiteiten (o.a. exposities) en brengt publicaties uit.
	De aankomst van Sinterklaas in Hillegom wordt ieder jaar groots gevierd.

Beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving	Het Raam verzorgt exposities die uit verschillende kunstuitingen zijn samengesteld. Daarnaast organiseren de Bibliotheek, de Muziekschool, kunstenaarsverenigingen de BIBKunstschoor en De School diverse exposities.
Amateurkunst en kunsteducatie	<p>Stichting de Kulturele Raad biedt verschillende schilder-, teken- en andere creatieve workshops en cursussen aan. De kunstwerken van de cursisten wordt tentoongesteld in Het Raam.</p> <p>Galerie/Kunstuitleen Bollenstreek promoot kunst onder kinderen in Hillegom van 3 tot 16 jaar. Zij organiseert verschillende activiteiten en workshops. Er zijn diverse galerieën.</p> <p>Hillegom heeft zijn eigen muziekschool die zowel regulier muziekonderwijs als korte cursussen aanbiedt.</p> <p>Cultuureducatie is onderdeel van het lesprogramma op de Hillegomse basisscholen.</p> <p>Voor diverse vormen van muziekonderwijs, beeldende kunst en cultuurcursussen kunnen Hillegommers bij verschillende organisaties terecht, zowel particulier aanbod, als het cursusaanbod van de muziekschool en de Volksuniversiteit Het Raam.</p>

5.4. SWOT-analyse

Van de Hillegomse kunst- en cultuursector is, op basis van het VNG-Ringenmodel en de input vanuit de culturele workshops en de enquête burgerpanel een SWOT- analyse (sterkte/zwakte en kansen/bedreigingen) gemaakt.

5.4.1. Sterke punten

Als we het Ringenmodel van de VNG toepassen op Hillegom dan blijkt dat het niveau van de voorzieningen van de gemeente Hillegom passend is.

Festivals:

Er worden jaarlijks verschillende festivals en evenementen georganiseerd.

Podiumkunsten:

Er is een ruime hoeveelheid aan amateurverenigingen. Hillegom beschikt over verschillende accommodaties om te oefenen en/of voorstellingen te geven. Een aantal accommodaties wordt gemeenschappelijk gebruikt, bijvoorbeeld het Fioretti College dat zijn podium beschikbaar stelt aan de Muziekschool, de Balletschool en de Theatergroep KNA. Daarnaast biedt Het Raam een podium. Verder biedt Jongeren centrum Solution beginnende bandjes in de Bollenstreek een podium.

Media en letteren:

Hillegom heeft een Openbare Bibliotheek die vele activiteiten (en cursussen) aanbiedt op het gebied van kennis & informatie, ontwikkeling & educatie, lezen & literatuur, ontmoeting & debat, kunst & cultuur.

Hillegom heeft via de Bollenstreek Omroep (BO) een regionale omroep.

Cultureel Erfgoed:

Hillegom borgt zijn materieel en immaterieel cultureel historisch erfgoed. Hillegom heeft zeven rijksmonumenten, drieëntwintig gemeentelijke monumenten en twee beschermde dorpsgezichten. De gemeente kent een aantal regelingen om monumenten te beschermen.

In 2012 is een educatieve historische canon uitgebracht over Hillegom.

Verder is tot nu toe subsidie verleend aan de Sinterklaasintocht.

Kunst- en cultuur(erfgoed)educatie:

Hillegom heeft een eigen muziekschool, dus een eigen centrum kunsteducatie. De muziekschool wordt grotendeels gesubsidieerd door de gemeente. Bovendien verzorgt en coördineert de Hillegomse Muziekschool dankzij de combinatiefunctie muzieklessen op de Hillegomse basisscholen. Deze lessen worden zoveel mogelijk geïntegreerd in het reguliere lesprogramma.

De Hillegomse basisscholen zijn tevreden over het cultuureducatieaanbod. Zij maken gebruik van de verschillende leerlijnen van de Cultuureducatiegroep, zoals techniek, lokaal erfgoed Hillegom en kunst. Daarnaast werken zij samen met lokale instellingen, zoals Het Raam, de Bibliotheek en de Kinderkunsttuleen.

De Stichting Vrienden van Oud Hillegom organiseert onder meer cultuurhistorische wandel- en fietstochten. Bovendien bieden de Volksuniversiteit, de Bibliotheek, Welzijn Hillegom en de kunstenaarsverenigingen educatieve cursussen aan met breed uiteenlopende onderwerpen.

Beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving:

In Hillegom zijn er verschillende expositieruimten, bijvoorbeeld in Galerie Het Raam, de BIBKunstschoor, De School, de Bibliotheek, het Den Hartogh Ford museum en incidenteel in Bloemswaard.

5.4.2. Zwakke punten

Op basis van het Ringenmodel ontbreken een aantal voorzieningen. Jongeren centrum Solution verzorgt incidentele filmvertoningen voor de jeugd, maar voor volwassenen is dit niet het geval. Echter, dit gemis wordt deels gecompenseerd door bioscopen en filmhuizen in naburige gemeenten.

Hillegom heeft géén streekmuseum. Dit wordt deels ondervangen door de activiteiten van de Stichting Vrienden van Oud Hillegom en een museum voor de Bollenstreek (museum De Zwarte Tulp) in de buurgemeente Lisse.

Uit de workshops met het culturele veld en de enquête burgerpanel kwam duidelijk naar voren dat de zichtbaarheid van de culturele initiatieven gering is. Voorgesteld werd om meer te doen aan de marketing en promotie van de culturele instellingen.

Tevens werd in de workshops aangegeven dat er een gebrek is aan interactie tussen de Hillegomse culturele instellingen onderling en tussen de culturele en maatschappelijke instellingen. Samenwerking gebeurt nu vooral op incidentele basis, waardoor de agenda's niet of onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit kan betekenen dat veel instellingen hetzelfde aanbod bieden, bijvoorbeeld: de BIBKunstschoor, De School en Het Raam geven soortgelijke creatieve workshops en cursussen. Zowel Het Raam, de bibliotheek als Welzijn Hillegom bieden mediacursussen aan.

Wat het aanbod betreft kwam vanuit de enquête burgerpanel naar voren dat dit weinig gevarieerd is en beter (professioneler) kan. Verder werd aangegeven dat een schouwburg en bioscoop wordt gemist en men daarom voor voorstellingen uitwijkt naar naburige plaatsen.

5.4.3. Kansen

Dankzij de schaal van Hillegom liggen er mogelijkheden op het gebied van regionale samenwerking. Sinds enkele jaren wordt cultuureducatie opgepakt op Holland Rijnland-niveau. Er wordt samengewerkt met de Bollen5 op het gebied van toerisme en recreatie. Dit kan mogelijk naar het terrein van kunst en cultuur worden doorgetrokken.

Er is aandacht voor het terugbrengen van het historisch karakter van het centrum van Hillegom (Programma Centrumontwikkeling Hillegom). Dit is van groot belang voor de beleving van de openbare ruimte en de bijbehorende band met de gemeente. Het maakt Hillegom aantrekkelijk als vestigingsplaats en toeristische trekker.

De groep jongeren (pubers) wordt nog onvoldoende bereikt met kunst- en cultuurbeleid. Het is niet makkelijk om jongeren voor culturele uitingen te boeien. Jongerenwerk heeft verschillende culturele activiteiten voor jongeren op touw gezet. Gedacht kan worden aan een actievere samenwerking met bijvoorbeeld De School, de BIBKunstschoor en de bibliotheek.

5.4.4. Bedreigingen

Het feit dat Hillegom een kleine plaats is, brengt een aantal eigenschappen met zich mee die mogelijk een bedreiging kunnen vormen voor het lokale kunst- en cultuurbeleid. Hillegom heeft beperkte culturele voorzieningen, in die zin dat er geen bioscoop en schouwburg is, er een kleine theaterzaal is en geen streekmuseum dat zich richt op het cultuurhistorisch erfgoed.

5.5. Conclusie

Volgens het Ringenmodel van de VNG kan worden geconcludeerd dat het niveau van de voorzieningen in de gemeente Hillegom passend is. Enerzijds zijn er voor de vele amateurverenigingen in Hillegom diverse accommodaties om te oefenen en/of voorstellingen te geven. Anderzijds, kan worden gesteld dat er sprake is van beperkte culturele voorzieningen in Hillegom, in die zin dat er géén bioscoop en schouwburg is, een kleine theaterzaal en géén streekmuseum dat zich richt op het cultuurhistorisch erfgoed. Echter, in de naburige gemeenten zijn deze voorzieningen ruimschoots aanwezig waarvan de inwoners van Hillegom gebruik kunnen maken.

Het culturele veld en het burgerpanel hebben in een paar workshops en enquête kenbaar gemaakt dat de zichtbaarheid van de culturele initiatieven gering is en dat interactie tussen de Hillegomse culturele instellingen onderling en tussen de culturele en maatschappelijke instellingen beter kan. Samenwerking gebeurt nu vooral op incidentele basis, waardoor de agenda's niet of onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit kan betekenen dat enkele instellingen hetzelfde aanbod bieden, waardoor dit weinig gevarieerd is.

Door samenwerking en verbinding te leggen kunnen instellingen meer activiteiten gezamenlijk aanpakken, een breder en professioneler aanbod bieden en een grotere doelgroep bereiken.

Hoofdstuk 6: Beleidsdoelen en de thema's

Inleiding

We willen nieuwe activiteiten mogelijk maken en initiatieven stimuleren door krachten te bundelen en dwarsverbanden te leggen. Wij menen dat hier kansen liggen. Daarom willen we de komende jaren vooral inzetten op het vergroten van de zichtbaarheid, het stimuleren van samenwerking én het leggen van dwarsverbanden tussen de culturele instellingen/verenigingen, het onderwijs, maatschappelijke partners/zorg en ondernemers. Samenwerking op basis van eigen initiatief, kracht en kwaliteit. Wij verwachten dat hierdoor kennis kan worden gedeeld en vraag en aanbod van activiteiten meer op elkaar kunnen worden afgestemd. Hierdoor kan de diversiteit en de zichtbaarheid van het culturele aanbod worden vergroot.

Wij verwachten dat bovengenoemde partijen voldoende cultureel ondernemend zijn.

In dit hoofdstuk worden de verschillende thema's behandeld waarmee de koers is gezet voor het cultuurbeleid van de gemeente Hillegom voor de jaren 2017 - 2020.

Hiervoor zijn de volgende beleidsdoelen geformuleerd:

- 6.1. bevorderen van toename van cultuurparticipatie (actief en passief)
- 6.2. vergroten van kennis en waardering voor kunst en cultuur(erfgoed) door cultuureducatie
- 6.3. bevorderen van efficiency en professionaliteit van de kunst- en cultuursector
- 6.4. vergroten van zichtbaarheid van culturele uitingen

Ieder beleidsdoel wordt afzonderlijk in een paragraaf uitgewerkt.

6.1. Vergroten van toename van cultuurparticipatie

Inleiding

Al enkele jaren is het stimuleren van burgers voor deelname aan culturele activiteiten, zowel actief als passief, een belangrijk beleidsuitgangspunt van de rijksoverheid en gemeenten. Dit betekent dat burgers meedoen, meedenken en meebeslissen op het gebied van cultuur.¹⁹

Maatschappelijke participatie aan culturele activiteiten kan een bijdrage leveren aan het vergroten van de leefbaarheid, de zorg voor elkaar en versterking van de sociale samenhang in Hillegom.

Wat willen we bereiken?

We willen het aantal burgers dat participeert in culturele activiteiten vergroten door het stimuleren van het aanbod van een gevarieerd programma van activiteiten en evenementen. Daarnaast willen we initiatieven stimuleren en de kwaliteit van het culturele aanbod vergroten. Verder willen we uitsluiting voorkomen en de wil om te participeren versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan cultuurparticipatie bevorderen door:

- Cultureel Café
In de workshop van november 2015 is naar voren gekomen dat de cultuursector behoefte heeft om elkaar te ontmoeten en te leren kennen. Voor het bevorderen van ontmoeting, samenwerking en interactie tussen de culturele instellingen in Hillegom kan twee tot vier maal per jaar een Cultureel Café worden georganiseerd. Hierdoor wordt aan het culturele veld de mogelijkheid geboden om elkaar te ontmoeten en informatie uit te wisselen. Een Cultureel Café kan creatieve kruisbestuivingen tot gevolg hebben wat de cultuursector versterkt. De (wisselende) ontmoetingsplek kan bijvoorbeeld in: Het Raam, het gebouw van Fioretti, de muziekschool en de bibliotheek. Hiervoor zijn afspraken nodig tussen de culturele instellingen. Het Raam, de bibliotheek en/of muziekschool kan voor de organisatie van het café een initiërende rol spelen. Er kan samenwerking worden gezocht met de Stichting Hillegom Marketing en de Stichting Welzijn Hillegom.

¹⁹ De Raad van Cultuur geeft enkele adviezen op het gebied van cultuurparticipatie: zorg voor goede basisvoorzieningen (locatie, programma, promotie, vindbaarheid en toegankelijkheid); houdt rekening met de behoeften en mogelijkheden van verschillende leeftijdsgroepen; waarborg kwaliteit; stimuleer experimenten; en ontwerp een atlas voor actieve cultuurparticipatie.

De gemeente Hillegom vervult een faciliterende rol door het verlenen van subsidie.

- Kunst- en Cultuurevenement
We willen jaarlijks een groot cultureel evenement mogelijk maken, waarbij jong en oud kunnen kennismaken met een breed aanbod aan diverse kunstzinnige disciplines, waaronder muziek, zang, dans, theater, kunst, literatuur/poëzie en erfgoed aan bod komen. De organisatie hiervan is een gezamenlijk initiatief van meerdere culturele instellingen samen. Hierbij worden onder meer ondernemers, de horeca, Stichting Hillegom Marketing, de muziekschool, de bibliotheek en de Culturele Raad (Het Raam) betrokken. Hiervoor wordt verbinding gelegd met het beleidsveld Economie & Toerisme. Deze jaarlijkse activiteit trekt inwoners en daarnaast onder meer kunstenaars, bezoekers van buiten onze gemeente en toeristen aan.
De gemeente Hillegom vervult een faciliterende rol door het verlenen van subsidie.
- Dorpsdichter
Door middel van een verkiezing willen we een dorpsdichter benoemen in beginsel voor twee jaar, die de opdracht krijgt om tenminste twintig gedichten te maken over Hillegom en actuele gebeurtenissen in Hillegom. De gedachte is om deze gedichten uiteindelijk te bundelen in een boekje.
- Laagdrempelige buurt evenementen
Vanuit de workshops is aangegeven dat kleinschalige evenementen goed werken in Hillegom. Cultuur kan meer toegankelijk worden gemaakt door het organiseren van laagdrempelige activiteiten in een wijk of buurt. Buurtactiviteiten kunnen cohesiebevorderend werken, bijvoorbeeld door het gezamenlijk maken van een picknickkleed, een 'social sofa' of het breien van een autojurk, huiskamerconcerten, gluren bij de burens, etc. Hiervoor wordt verbinding gelegd met het beleidsveld Welzijn & Zorg. Samenwerking wordt gezocht met onder meer het buurtwerk van Welzijn Hillegom/Lisse. De gemeente vervult hierin een faciliterende rol door het verlenen van subsidie vanuit eventueel het reeds aanwezige buurtbudget.
- Bibliotheek als facilitator voor cultuur en sociaal domein
De bibliotheek kan naast haar bestaande kernfuncties (kennis & informatie, ontwikkeling & educatie, lezen & literatuur, ontmoeting & debat, kunst & cultuur) meer accenten leggen op cultuur en het sociaal domein. Dit kan worden bereikt doordat de bibliotheek verbanden legt met de verschillende culturele en maatschappelijke/zorg instellingen die activiteiten aanbieden op het gebied van cultuur en het sociaal domein, zoals culturele workshops, discussies, lezingen, voordrachten, activiteiten die zich richten op preventie, zelfredzaamheid, participatie, etc. Hierdoor kan de diversiteit van het aanbod worden vergroot.
- Aandacht voor doelgroepen die moeilijk te bereiken zijn
Vanuit de workshops is aangegeven dat bepaalde doelgroepen moeilijk te bereiken zijn, zoals pubers en jongeren die minder makkelijk toegang hebben tot cultuur. Hiervoor wordt verbinding gelegd met het beleidsveld Jeugd en Jongeren. Samenwerking wordt gezocht met jongerenorganisaties en Welzijn Hillegom/Lisse. Verder kan het Jeugdsport- en Jeugd cultuurfonds een positieve bijdrage leveren aan het bereiken van kinderen voor deelname aan sport en cultuur.

6.2. Vergroten van kennis en waardering voor kunst en cultuur(erfgoed) door cultuureducatie

Inleiding

Een belangrijk aspect van cultuureducatie is authentiek leren, omdat de leerling verband ziet tussen zichzelf en zijn leefwereld en de aangeboden lesstof. Daarbij wordt de emotionele, creatieve, cognitieve en sociaal communicatieve ontwikkeling van het kind gestimuleerd en de betrokkenheid vergroot. Cultuureducatie bevordert de persoonlijke ontwikkeling en vergroot de kennis en belangstelling voor cultuur.

Cultuureducatie omvat erfgoededucatie, kunsteducatie en media-educatie:²⁰

Kunsteducatie is leren over, door en met kunst. Ook het leren beoordelen, genieten en zelf beoefenen van kunst hoort daarbij. Kunsteducatie omvat de disciplines: beeldende kunst, dans, literatuur, muziek, theater en audiovisuele kunst. Ook toegepaste kunsten en wereldcultuur maken hier onderdeel van uit.

Erfgoededucatie omvat een breed spectrum aan activiteiten voor allerlei publieksgroepen, die zowel kennis en begrip als beleving van erfgoed tot doel hebben. Bij erfgoed gaat het om: musea, monumenten, de gebouwde omgeving, archieven, archeologie, industrieel en mobiel erfgoed, landschap en immaterieel erfgoed. Erfgoededucatie is ook: leren over, door en met erfgoed.

Media-educatie gaat over het leren interpreteren van de inhoud van media, het bepalen door welke belangen of waardesystemen deze worden gestuurd en het bewust worden van de plaats en rol van media in het persoonlijke en maatschappelijke leven. Maar ook het zelf gebruiken van deze media en het zelf vervaardigen van (digitale) audio visuele producties is onderdeel van media-educatie.

Wat willen we bereiken?

We willen de kennis van en de waardering voor kunst, cultuur en erfgoed toe laten nemen onder de inwoners van Hillegom, maar met name onder kinderen en jongeren, door het aanbod van cultuureducatie op het huidige niveau voort te zetten. We willen dat door cultuureducatie de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren wordt bevorderd en de kennis van en de waardering voor kunst, cultuur en erfgoed worden vergroot. Kennisnemen van cultuur, zelf beleven en ervaren is hierbij van belang.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan de kennis en waardering voor kunst en cultuur(erfgoed) vergroten door:

- Voortzetting deelname programma's Cultuureducatie met Kwaliteit
Cultuureducatie bevordert de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren, doordat zij op jonge leeftijd in aanraking komen met verschillende vormen van cultuur, zoals theater, literatuur, beeldende kunst, foto en film, muziek, dans en podiumkunsten. Hiervoor willen wij deelname aan de deelregeling 'Cultuureducatie met Kwaliteit' voortzetten voor de komende beleidsperiode. Partijen (cultuursector en het primair onderwijs) treden jaarlijks in overleg op welke wijze invulling wordt gegeven aan het programma voor cultuureducatie. De Cultuureducatiegroep is namens de basisscholen penvoerder en dient jaarlijks (2017 - 2020) een subsidieaanvraag in bij het FCP. De scholen zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn cultuur- en erfgoededucatie. De gemeente Hillegom matcht het subsidiebedrag van het FCP.
- Aandacht voor cultuurhistorisch erfgoed Hillegom
We willen in brede zin aandacht besteden aan ons cultuurhistorisch erfgoed. Mensen in verbinding brengen met het verleden draagt bij aan het behoud en de ontwikkeling van ons cultuurhistorisch erfgoed. Hierbij denken wij onder meer aan onze monumenten, bollenschuren, archeologie en landschap.

We willen in het bijzonder aandacht besteden aan het behoud van onze bollenschuren en beeldbepalende/karakteristieke panden (bijvoorbeeld door herbesteding). Hierbij is de Cultuurhistorische Atlas Duin- en Bollenstreek een waardevol document die kan worden geraadpleegd en betrokken bij de besluitvorming over planologische ontwikkelingen. De rol van de gemeente is proactief door diverse partijen bij elkaar te brengen (zoals de Vrienden van Oud Hillegom, Stichting Hillegom Marketing, Cultuur Historisch Genootschap). Hiervoor wordt verbinding gelegd met de beleidsvelden Monumentenzorg & Erfgoed en Ruimtelijke

²⁰ Het basisonderwijs kent drie kerndoelen op het gebied van kunstzinnige oriëntatie:

1. de leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren, 2. de leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren, 3. de leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Ordering.

Daarnaast maken de leerlingen van de basisscholen door erfgoededucatie kennis met ons cultuurhistorisch erfgoed. Tevens is er de jaarlijkse landelijke Open Monumentendag. Verder wordt een Kunstroute ontwikkeld, waarvoor samenwerking wordt gezocht met onder meer de Vrienden van Oud Hillegom en Stichting Hillegom Marketing (Hillegom Historisch Goed), zie paragraaf 6.4.

6.3. Bevorderen van efficiency en professionaliteit van de kunst- en cultuursector

Inleiding

Bij 'efficiency' en 'professionaliteit' denkt men veelal aan de term 'cultureel ondernemerschap'.²¹ We willen het cultuurbeleid benaderen vanuit de gedachte dat instellingen niet louter afhankelijk moeten zijn van overheidssubsidies. Ons uitgangspunt is dat culturele instellingen optreden als cultureel ondernemers. Door zelfwerkzaamheid, sponsoring, fondsenwerving en een meer commerciële aanpak kunnen instellingen zoveel mogelijk zelf voor een sluitende exploitatie zorgen. Dit betekent onder meer dat voor het toekennen van een incidentele subsidie de subsidieaanvraag moet voldoen aan de voorwaarde van een gedeeltelijke eigen financiering van de culturele activiteit.

Wat willen wij bereiken?

Wij willen een divers en kwalitatief goed cultureel aanbod en initiatieven stimuleren, die passen bij de omvang, ambitie en identiteit van onze gemeente. We willen culturele instellingen die opereren vanuit cultureel ondernemerschap.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Stimulering van samenwerking met het bedrijfsleven
We denken hierbij aan een vorm van samenwerking tussen de eigenaar van een horecagelegenheid en een vereniging/instelling. Bijvoorbeeld de bieb-to-go in Hillegom: de bibliotheek kan een deel van haar collectie tentoonstellen in een horecagelegenheid. Het kost beide partijen niets, maar kan wel een positief effect hebben op zowel de onderneming als de vereniging/instelling.
- Cultuurnetwerken
Stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen verenigingen/instellingen, zodat zij door krachtenbundeling beter in staat zijn om (gezamenlijk) initiatieven te ontwikkelen. Cultuurnetwerken kan in het Cultureel Café.
- Prestatie-indicatoren
Subsidies worden aan verschillende culturele instellingen verleend met het doel om de culturele participatie te vergroten. In 2015 is het subsidiebeleid geëvalueerd en zijn in het rapport 'Evaluatie subsidiebeleid Hillegom' enkele aanbevelingen gedaan. Dit betekent dat we met ingang van 2018 aan de subsidieverlening (jaarlijkse subsidies) concrete op prestatiegerichte resultaten willen verbinden, waardoor zichtbaar wordt welke maatschappelijke waarde (bijvoorbeeld sociale duurzaamheid) de subsidie heeft voor onze samenleving. In overleg met de gesubsidieerde instellingen, waaronder de bibliotheek, de muziekschool en Het Raam worden de indicatoren verder ontwikkeld.
- Nieuwe beleidsregel subsidies
We willen samenwerking en verbinding bevorderen door deze als voorwaarden in de subsidieverlening op te nemen. Wij verwachten dat hierdoor het aanbod gevarieerder wordt op het gebied van zang, dans, muziek, podiumkunsten en andere waardevolle activiteiten.

Het college van Hillegom neemt eind 2016 een besluit over de nieuwe beleidsregel subsidies culturele activiteiten.
--

²¹ Hieronder verstaan we het volgende: oriëntatie op wat vinden collega's en critici van mij naar wat vindt het publiek en de omgeving van mij als organisatie en van mijn activiteiten. Van oriëntatie op huidig publiek naar oriëntatie op nieuw en meer publiek. Van oriëntatie op kosten naar oriëntatie op opbrengsten. Van overheid als subsidiegever naar meer genereren van eigen inkomsten. Van overheid als regelgever naar meer eigen verantwoordelijkheid van instellingen. Van traditionele vormen naar meer vernieuwing van productie. Van aanbodgedreven naar vraaggedreven. Kortom, cultureel ondernemerschap refereert naar een effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering van culturele instellingen.

- Vrijwilligersondersteuning vanuit Welzijn Hillegom/Lisse
Bij het ontwikkelen van cultureel ondernemerschap kan Welzijn Hillegom/Lisse een ondersteunende rol spelen. Daarnaast kan Welzijn Hillegom/Lisse ondersteuning bieden op het gebied van vrijwilligers, bijvoorbeeld bij het werven en behoud van vrijwilligers of het professionaliseren van vrijwilligersbeleid.

6.4. Vergroten van zichtbaarheid van culturele uitingen

Inleiding

Sinds jaren wordt door het culturele veld aangegeven dat er veel gebeurt in de cultuursector, maar dat daar te weinig van zichtbaar is. Dit punt kwam tijdens de workshops weer aan de orde als een verbeterpunt.

Wat willen we bereiken?

Het primaire doel van het zichtbaar maken van culturele uitingen is een intensievere cultuurbeleving van onze burgers. Daarnaast kan dit beleidsvoornemen een positief effect hebben op het vergroten van cultuurparticipatie, omdat inzichtelijker wordt gemaakt wat er op cultureel (maatschappelijk) gebied allemaal gebeurt en wordt aangeboden.

Wat gaan we daar voor doen?

We gaan culturele uitingen zichtbaarder maken door:

- Centrale cultuuragenda: we willen een centrale cultuuragenda (digitaal en fysiek) ontwikkelen voor het culturele aanbod in Hillegom. Gedacht wordt aan een dynamisch document voor en door de cultuursector. De cultuuragenda kan bijvoorbeeld worden geplaatst op de website van Hillegom Marketing en Hillegom Online. Daarnaast kan de cultuuragenda maandelijks worden geplaatst in een lokaal nieuwsblad, zodat de inwoners een overzicht hebben van alle culturele activiteiten/evenementen in Hillegom. Hiervoor is overleg gevoerd met de culturele instellingen. Samenwerking wordt gezocht met onder meer de Stichting Hillegom Marketing, jongerenorganisaties en de bibliotheek.
- Leegstaande winkelpanden gebruiken als expositieruimte
Om het publiek in aanraking te laten komen met kunstzinnige en culturele uitingen is eerder door de cultuursector de suggestie gedaan om tijdens winkelweekenden leegstaande winkelpanden in te richten als expositieruimte. Hiervoor zijn afspraken nodig tussen kunstenaars en winkeleigenaren. De centrummanager van Koopcentrum Hillegom zou de praktische uitvoering hiervan op zich kunnen nemen. De gemeente vervult indien nodig een bemiddelende rol.
- Kunstroute
we willen een wandel en/of fietsroute ontwikkelen langs ons cultuurhistorisch erfgoed (monumenten, bollenschuren, etc.), de kunstwerken en kunstgalerieën. Hiervoor ligt het initiatief en de uitvoering bij de culturele instellingen, Vrienden van Oud Hillegom, Stichting Hillegom Marketing en ondernemers. De gemeente vervult een faciliterende rol door het verlenen van een subsidie en het meegeven van enkele kaders.
- Financiering van kunstwerken in de openbare buitenruimte
We willen een aanvaardbare structurele oplossing voor de financiering van kunstwerken in de openbare buitenruimte. In beginsel kent Hillegom geen 1%-regeling die door de raad is vastgesteld. Maar in de praktijk wordt bij grondverkoop/grondexploitatie een 'officiële' procentageregeling toegepast. Deze houdt in dat bij grondverkoop/grondexploitatie per verkochte m² € 0,45 wordt gestort in de Reserve Kunst. Daarnaast kunnen kunstwerken worden gekoppeld aan bouwprojecten en in het geval van een externe projectontwikkelaar wordt door de gemeente een verzoek gedaan om kunst onderdeel te laten zijn van het nieuwe bouwplan.
We willen de huidige wijze waarop de kunstwerken worden gefinancierd aanscherpen, zodat de financiering van nieuwe kunstwerken in Hillegom geborgd is. Samenwerking wordt gezocht met de afdelingen Financiën, Juridische Zaken en Ruimtelijke Ordening.

Voor kunst is per 1 januari 2016 € 16.000 gereserveerd.

Aan de raad wordt in het voorjaar van 2017 een voorstel over de financieringsmethodiek Kunst voorgelegd.

- Meerjaren onderhoudsplan (MOP) kunst openbare buitenruimte

De gemeente Hillegom is inmiddels eigenaar van vijftien kunstwerken in de openbare buitenruimte. Het onderhoud van deze kunstwerken gebeurt op ad hoc basis. We willen op basis van een MOP een jaarlijkse inspectie door een deskundige, bijvoorbeeld Kunstwacht, voor onderhoud en reparatie van onze kunstwerken. Dekking hiervoor kan worden gevonden in de begrotingspost Kunst.

Enkele jaren geleden is een kunstlijst opgesteld, waarin alle kunstwerken van de gemeente Hillegom, zowel de kunstwerken in de openbare buitenruimte als de schilderijen in het gemeentehuis, zijn geïnventariseerd. Deze lijst is als bijlage bij deze nota gevoegd. In 2017 wordt deze kunstlijst geactualiseerd vanwege taxatie van alle kunstwerken binnen HLT. We beraden ons nog over de opgeslagen kunstwerken (schilderijen) in het gemeentehuis om deze te zijner tijd mogelijk te veilen.

6.5. Conclusie

Samenwerking, verbinding en het vergroten van de zichtbaarheid zijn de accenten die wij voor de jaren 2017 – 2020 willen leggen. Wij verwachten voor de komende beleidsperiode dat door het stimuleren van samenwerking, het leggen van dwarsverbanden (verbinding) en het vergroten van de zichtbaarheid de cultuurparticipatie toeneemt, het culturele aanbod wordt vergroot en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de sociale cohesie in Hillegom.

Hoofdstuk 7. Beschikbare budgetten

Voor de uitvoering van het cultuurbeleid voor 2017 – 2020 stellen we middelen en personeel beschikbaar. In onderstaand overzicht zijn de beschikbare budgetten aangegeven.

De projecten die genoemd zijn in hoofdstuk zes "Beleidsdoelen en de thema's" zullen we binnen de jaarlijkse beschikbare cultuurbudgetten realiseren.

Met de vaststelling van deze nota stelt de raad onderstaande budgetten voor de periode 2017 - 2020 beschikbaar.

Jaar	Cultuurprojecten structureel in euro's	Begrotingspost Kunst structureel in euro's
2017	40.000	10.000
2018	40.000	10.000
2019	40.000	10.000
2020	40.000	10.000

Daarnaast is voor kunstwerken in de openbare buitenruimte per 1 januari 2016 € 16.000 gereserveerd in de Reserve Kunst.

Hoofdstuk 8: Uitvoeringsplan

In totaal zijn er vier beleidsdoelen geformuleerd die binnen de jaarlijkse beschikbare cultuurbudgetten worden uitgevoerd. Hiervoor is een uitvoeringsplan opgesteld waarin de beleidsdoelen en de projecten zijn opgenomen met een grove tijdsplanning.

BELEIDSDOELEN	ACTIE	PLANNING
<i>Bevorderen toename van actieve en passieve cultuurparticipatie</i>	Organiseren van een Cultureel Café	2017 2 - 4 x per jaar
	Kunstroute	2017/2018
	Kunst- en cultuurevenement	2017/2018 1 x per jaar
	Bibliotheek als facilitator van activiteiten gericht op cultuur en sociaal domein	doorlopend
	Laagdrempelige buurt evenementen	2017
	Aandacht voor moeilijk bereikbare doelgroepen	doorlopend
	Benoemen dorpsdichter	2017/2018
<i>Vergroten van kennis en waardering voor kunst en cultuur(erfgoed) door cultuureducatie</i>	Deelname programma's regeling 'Cultuureducatie met Kwaliteit'	2017 - 2020
	Aandacht voor cultuurhistorisch Erfgoed Plan van aanpak voor behoud van bollenschuren en beeldbepalende panden.	2017 - 2020 2017/2018
<i>Bevorderen van efficiency en professionaliteit van de kunst- en cultuursector</i>	Stimuleren samenwerking met bedrijfsleven	2017/2018
	Cultuurnetwerken	2017 - 2020
	Ondersteuning door vrijwilligers Welzijn Hillegom/Lisse	2017 - 2020
	Opstellen beleidsregel subsidies	2016
	Prestatie-indicatoren vaststellen	2016
<i>Vergroten van zichtbaarheid van culturele uitingen</i>	Centrale cultuuragenda	2017
	Meerjaren onderhoudsplan kunstwerken openbare buitenruimte	2017/2018
	Financieringsmethodiek van kunstwerken openbare buitenruimte	2017
	Kunstroute	2017/2018
	Leegstaande winkelpanden tijdelijk gebruiken voor exposities	2017

Literatuurlijst

- Cultuurnota gemeente Lisse
- Nota 'Meer dan kwaliteit: een nieuwe visie op cultuurbeleid'
- Website Cultuurparticipatie: www.cultuurparticipatie.nl
- Website Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Website Rijksoverheid: www.rijksoverheid.nl
- Website Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Bijlage:

- Infographic enquête burgerpanel, mei 2016
- Kunstlijst gemeente Hillegom